

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Szentmártony Kristóf ügyvéd (1051 Budapest, Bajcsy-Zs. u. 22. II/12.) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a perben személyesen eljáró alperes neve (alperes címe) alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2009. június 23-án meghozott 1.G.40.226/2008/15. számú ítélete ellen, a felperes részéről 17. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban, az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit pedig helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 137 800 (Egyszázharminchétezer-nyolcszáz) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította és a felperest arra kötelezte, hogy fizessen meg az államnak - az adóhatóság felhívására - 340 600 Ft le nem rótt eljárási illetéket.

Az ítéletben megállapított, a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint a peres felek 2005. augusztus 17-én határozott időre szóló bérleti szerződést kötöttek egymással az alperes tulajdonát képező, ...szám alatt található, 2464 m² alapterületű ingatlanra, valamint az azon található 202.19 m² vegyes rendeltetésű épületre és 50 m² ideiglenes jellegű raktárépületre vonatkozóan.

A felperes az alperestől bérbe vett ingatlanon folytatott kereskedelmi tevékenysége keretében márvány, gránit és kerámia burkolóanyagok, továbbá világító berendezések és más lakásfelszerelési tárgyak értékesítését végezte. Ennek során a felperes 2005. évben 2 183 953 Ft, 2006. évben összesen 11 058 246 Ft, 2007. január, február és március hónapokban pedig összesen 1 168 913 Ft értékű árut forgalmazott.

2007. április 15-én a felek a bérleti szerződést közös megegyezéssel megszüntették és másnap - 2007. április 16-án - bizományi szerződést kötöttek egymással, amelyben a felperes a korábban általa forgalmazott termékeknek a saját nevében történő értékesítésével bízta meg az alperest.

A bizományi szerződésben az alperes - egyebek mellett - arra vállalt kötelezettséget, hogy a részére átadott árukészletet az üzletében biztonságosan tárolja, a megbízóval (felperessel) egyeztetett módon kiállítja, bemutatja és folyamatosan értékesíti. Vállalta továbbá, hogy az üzletben elhelyezett, a felperes tulajdonát képező reklámfeliratokat és prezentációs eszközöket változatlanul fenntartja.

Az alperes a felperesi termékek elhelyezését, illetve bemutatását a szerződéskötéskori állapothoz képest 2007. év őszén annyiban megváltoztatta, hogy a főépületből 80 m² területet bérbe adott egy építőipari kereskedés részére és a felperes termékeit a fennmaradó területen, illetve az erre a célra kialakított 50 m² alapterületű helyiségben helyezte el. Emellett a kerítés melletti bemutató állványokat a főútvonal felőli bejárat bal oldalára, illetve az oldalsó bejárat mellé helyezte át.

A felperes arra hivatkozással, hogy az alperes a részére értékesítésre átadott áruk megfelelő elhelyezését, prezentációját megszüntette, az árukészletet raktárban helyezte el, a bemutató helyiséget más vállalkozó részére bérbe adta, a bemutató táblákat pedig a kerítés mellől áthelyezte, 2008. május 6-án a bizományosi szerződést azonnali hatállyal felmondta és jelezte az alperesnek, hogy igényt tart a szerződésszegéssel felmerült kára megtérítésére.

A felperes a módosított keresetében 5 676 556 Ft kártérítés és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Álláspontja szerint az alperes azzal, hogy a részére értékesítésre átadott árukészlet, valamint az annak bemutatását szolgáló táblák és reklámfeliratok elhelyezését egyoldalúan megváltoztatta, szerződésszegést követett el, amellyel okozati összefüggésben - állítása szerint - 7 093 517 Ft kárt okozott számára. Ezen összegben belül a felperes 6 461 961 Ft-ban jelölte meg a bizományi szerződés tervezett időtartamára (44 hónap) járó, a szerződéses kapcsolat tényleges tartama alatt elért árbevétel alapulvételével kiszámított elmaradt hasznát. További kárként jelölte meg az árukészlet visszaszállításának 631 556 Ft összegű költségét és az így megjelölt összegű kárából - jogfenntartással - 5 676 556 Ft és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását kérte.

Előadta, hogy a felperes a bizományi szerződésben kizárólagosságot nem kötött ki, ezért azzal, hogy a bemutatóterem egy részét másnak bérbe adta, nem követett el szerződésszegést.

Állította továbbá, hogy a felperes részéről hivatkozott forgalom-visszaesés nem az általa végrehajtott változtatások miatt következett be, tehát a felperes állított kára és az ő magatartása között okozati összefüggés nem állapítható meg.

Az áruk visszaszállításával felmerült költséggel összefüggésben előadta, hogy az árukészlet nem a bizományi szerződés alapján, hanem a bérleti szerződés alapján került a birtokába, ezért az árukészlet visszaszállításával felmerült költségek megtérítését a felperes a bizományi szerződés megszegésére hivatkozással alappal nem követelhetette tőle.

Arra az esetre, ha a bíróság a felperes követelését egészben, vagy részben alaposnak fogadná el, a keresetben megjelölt összeg erejéig - különböző jogcímenek - beszámítási kifogást is előterjesztett.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító ítéletének indokolásában megállapította, hogy az alperes a bemutatótáblák áthelyezésével és a bemutatóterem egy részének bérbe adásával megszegte a felperessel megkötött bizományi szerződést.

A felek részéről egyezően megjelölt értékesítési adatokra, tovább D.Á. és N. Iné tanúk vallomásaira hivatkozással azonban az elsőfokú bíróság tényként állapította meg azt is, hogy a forgalom visszaesését - ezáltal a felperes kárát - nem az alperes magatartása idézte elő. Annak következtében pedig, hogy a felperes kára és az alperes jogellenes magatartása között az okozati összefüggés nem állapítható meg, a felperesnek az alperes szerződésszegésére alapított kártérítési igényét nem találta megalapozottnak.

Az áruk visszaszállításával felmerült költségek megtérítésére irányuló kereset elutasítását az elsőfokú bíróság azzal indokolta, hogy az alperes részéről elkövetett szerződésszegés nem minősült olyan súlyos szerződésszegésnek, amelyre tekintettel a felperes jogszerűen gyakorolhatta volna a szerződésben kikötött felmondási jogát. Ezért a felperes a bizományi szerződés felmondásakor csak a Ptk. 512.§ (1) bekezdésén alapuló általános felmondási jogát gyakorolhatta, amellyel összefüggésben viszont az alperessel szemben kártérítési igényt jogszerűen nem érvényesíthetett.

A teljes kereset elutasítására tekintettel az elsőfokú bíróság az alperes beszámítási kifogását érdemben nem vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben a sérelmezett határozat részben történő megváltoztatását és az alperesnek 2 296 868 Ft kártérítés és járulécai megfizetésére kötelezését kérte.

Az elmaradt haszon iránti igényével összefüggésben állította, hogy a felek részéről egyezően megjelölt értékesítési adatokból az elsőfokú bíróság tévesen vonta le azt a következtetést, hogy a forgalom visszaesése és az alperes magatartása között az okozati összefüggés nem állapítható meg.

Előadta, hogy a felek közötti szerződéses kapcsolat kezdetétől (2005. szeptember) az alperesi szerződésszegés időpontjáig (2007. október) minden hónapban történt értékesítés, ezt követően azonban a forgalom megszűnt, ezért - álláspontja szerint - a kára bekövetkezése és az alperes magatartása között az okozati összefüggés megállapítható.

Az elmaradt haszon formájában bekövetkezett kára összegét a felperes a fellebbezésében 38 hónapra - a szerződés időbeli hatályának lejártáig - 1 665 312 Ft-ban jelölte meg és erre tekintettel az alperest - a 631 556 Ft szállítási költséggel együtt - összesen 2 296 868 Ft és járulécai megfizetésére kérte kötelezni.

A szállítási költség megtérítése iránti igénye elutasításával összefüggésben a felperes állította, hogy „iratellenes és minden jónan logikai következtetéssel, az ítélet saját belső logikájával ellentétes” az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy az alperes részéről nem történt súlyos szerződésszegés, ezért a felperes csak az általános felmondási jogát gyakorolhatta. Ezzel kapcsolatban utalt arra, hogy az elmaradt haszon iránti követelése elbírálása során az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy az alperes megszegte a bizományi szerződésben vállalt azt a kötelezettségét, hogy változatlanul fenntartja a prezentációs eszközök elhelyezését, illetve, hogy a felperessel egyeztetett módon állítja ki az árukat.

Az alperes a fellebbezésben előadottakra nem nyilatkozott.

A peres felek a másodfokú eljárás során tárgyalás tartását nem kérték. Ezért az ítéletábra a felperes fellebbezését a Pp. 256/A.§ (1) bekezdésének f) pontja, valamint a (2), (3) és (4) bekezdései alapján, tárgyaláson kívül bírálta el.

A peres felek nem nyújtottak be fellebbezést a felperes módosított keresetének a 2 296 868 Ft-ot meghaladó részét elutasító ítéleti rendelkezés ellen. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének ez a része a Pp. 228.§ (3) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

A másodfokú bíróság pedig - a Pp. 253.§ (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel - az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezés korlátai között bírálta felül.

Az ítéletábra a peres feleknek a 2009. június 16-i tárgyaláson tett egyező előadása, valamint a felperes 2009. március 26-án keltezett előkészítő iratában foglaltak alapján az elsőfokú bíróság részéről megállapított tényállást annyiban pontosítja, illetőleg egészíti ki, hogy az alperes 2007. évben

január, február, március hónapokban összesen 1 168 913 Ft,

április hónapban 573 322 Ft,

május hónapban 187 788 Ft,

június, július, augusztus hónapokban összesen 251 645 Ft,

szeptember hónapban 92 500 Ft értékű árut forgalmazott, ezt követően pedig a jogviszony megszűnéséig értékesítésre már nem került sor.

A felperes fellebbezése - az így kiegészített, illetve pontosított tényállásra is figyelemmel - alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a felperes elmaradt haszon iránti követelésének elbírálása során az általa helyesen felhívott jogszabályok alapján, a rendelkezésre állt bizonyítékok okszerű mérlegelésével, helyesen állapította meg, hogy az alperes kártérítési felelősségének megállapításához szükséges konjunktív feltételek közül az alperes magatartása és a felperes részéről állított kár bekövetkezése közötti okozati összefüggés meglétét megalapozottan nem lehetett megállapítani, ezért az alperes kártérítési felelősségének megállapítására jogszerűen nem kerülhetett sor.

A szerződésszegésnek minősített alperesi magatartás tanúsításának időpontját a felperes - az alperessel egyezően - 2007. október hónapban jelölte meg.

A fent írtak szerint pontosított forgalmi adatokból ugyanakkor azt lehet megállapítani, hogy a bizományosi értékesítés volumene 2007. évben már a szerződésszegést megelőzően is folyamatosan és jelentős mértékben csökkent, szeptember hónapra pedig az értékesítés gyakorlatilag megszűnt.

A korábbi évek értékesítési adataiból az is megállapítható volt, hogy a forgalmazás - a termékek jellegére tekintettel - a megelőző években a tavaszi-nyári hónapokban volt a legnagyobb volumenű, amely értékesítési tendencia 2007. évben már egyáltalán nem érvényesült.

Mindezekből az adatoktól pedig helyesen valóban azt a következtetést lehetett levonni, hogy a forgalom visszaesését nem az alperes 2007. októberében tanúsított magatartása idézte elő, hiszen az - egyéb okok miatt - már hónapokkal korábban megkezdődött és a kedvezőtlen értékesítési tendencia fokozatosan vezetett el a forgalmazás teljes megszűnéséig.

A felek között nem vitás értékesítési adatokon túl a felperes az okozati összefüggés fennállásának igazolására egyéb bizonyítékot nem jelölt meg. A közölt értékesítési adatok pedig önmagukban a felperes részéről állított okozati összefüggés fennállását - a kifejtett indokok miatt - nem igazolták.

Megalapozatlanul állította tehát a felperes a fellebbezésében, hogy a felek által közölt - nem vitás - értékesítési adatok alapján a kár bekövetkezése és az alperes szerződésszegő magatartása között az okozati összefüggés egyértelműen megállapítható volt.

Érdemben helyesen utasította el az elsőfokú bíróság a felperesnek az árukészlet visszaszállításával felmerült költségek megtérítésére irányuló követelését is. Az elutasítás jogszabályi indokaként azonban tévesen hivatkozott a Ptk. 512.§ (1) bekezdésében foglaltakra.

A bizományi szerződés 7. pontja alapján ugyanis a szerződés megszűnése esetén az alperes kötelezettsége az értékesítésre átvett eszközök visszaszolgáltatása volt, amely nyilvánvalóan nem azonos az eszközök visszaszállításának kötelezettségével. A felek bizományi szerződése tehát olyan kikötést nem tartalmazott, amely szerint a szerződés megszűnése esetén a megmaradt árukészletet, illetve eszközöket az alperes a saját költségén lett volna köteles visszaszállítani a felperes telephelyére. Ebből következik, hogy a megmaradt eszközök visszaszállításának költsége abban az esetben is a felperest terhelte volna, ha a felek közötti szerződéses kapcsolat fennállt volna a tervezett időpontig (2010. december 31.).

Ezért a felperesnek az eszközök visszaszállításával felmerült költségek megtérítésére irányuló keresetét nem a Ptk. 512.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján, hanem ugyancsak a költségek felmerülése és az alperes magatartása közötti okozati összefüggés hiánya miatt kellett megalapozatlannak tekinteni és elutasítani.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján - az indokolásának a jelen határozatban foglaltak szerinti kiegészítésével és módosításával - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése eredménytelen volt. Ezért a felperes az ügyvédi munkadíjból származó, saját másodfokú perköltségét a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján maga köteles viselni.

Az alperesnek pedig a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ezért annak tárgyában az ítéletábrának határoznia nem kellett.

A Pp. 74.§ (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése és a 15.§ (1) bekezdése, valamint a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az eredménytelenül fellebbező felperest kötelezte az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt, a 2 296 868 Ft fellebbezett érték alapulvételeivel meghatározott összegű fellebbezési eljárási illetéknek az állam javára történő megfizetésére.

Debrecen, 2010. július 6.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos sk. előadó bíró, Dr. Drexlerné Dr. Karcub Edit sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

-kiadó-